

AT SKOG SA

Postboks 116 Sentrum
3701 SKIEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gry Gasbjerg Engemyr, 37 01 75 44

Melding om oppstart av verneprosess for Bjørnaråfjellet i Bykle kommune, Asbjørnstøyl og Strondi i Bygland kommune, Hommsli i Valle kommune og Svartehommen og Tjaldal i Åseral kommune

Statsforvalteren i Agder melder med dette oppstart av verneplanarbeid for fem skogområder i Agder. Oppstartsmeldingen omfatter forslag om vern av fem nye naturreservater: Asbjørnstøyl og Stondi naturreservat i Bygland kommune, Bjørnaråfjellet i Bykle kommune, Hommsli naturreservat i Valle kommune, Svartehommen naturreservat i Åseral og Tjaldal naturreservat i Åseral kommune.

Verneform

Områdene er tenkt vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Områdene har tilkommet gjennom ordningen «frivillig vern» av skog, som innebærer at områdene er tilbudt staten for vern av grunneier via AT-skog og Norskog. Tilbudene er utarbeidet som en del av Norges Skogeierforbund sin avtale med Miljødirektoratet om å legge til rette for frivillig vern av skog.

Naturfaglige registreringer

Naturfaglige registreringer av natur- og verneverdier i områdene er alle gjennomført på oppdrag fra Miljødirektoratet. Verneverdier innenfor tilbudsområdene ved Asbjørnstøyl og Strondi ble kartlagt i 2021 og 2022. Områdene ved Hommsli og Bjørnaråfjellet (kartlagt som Bjørnarådalen N) ble kartlagt i 2022, mens Svartehommen og Tjaldal (kartlagt som Tjaldal) begge ble kartlagt i 2020.

Verneverdier

Alle de fem foreslåtte verneområdene som inngår i oppstartsmeldingen, innehar verneverdier knyttet til edelløvskog. Områdene oppfyller, etter Statsforvalterenes vurdering, flere mangler i skogvernet både nasjonalt og i Agder regionalt. Områdene bidrar til å fange opp mangler i skogvernet knyttet til rik edelløvskog, gammel eikeskog, lågurt-edelløvskog, og gammel ospedominert skog.

Bjørnaråfjellet: Området inneholder blandet annet naturkvaliteter knyttet til kompakt og tørr/solvarm eldre furuskog med relativ rik kalk lågurtfurusog. I dalen fra Storekvæv og opp mot Bjørkåsen er det registrert urterike partier og med mye stor osp, samt et par store biologisk gamle grantrær. Det er kartlagt flere områder med mye osp, som står både på rik og fattig (lyngdominert) mark flere plasser i området og arealer med forholdsvis rik og gammel boreal løvblandingsskog. Det

forekommer få rødlistete naturtyper og de som er, omfatter et lite innslag av frisk rik edelløvsskog (NT) i sørskrenten nede ved Bjørnarå-gårdene, samt små parti med fattigste utforming av kalk- og lågurtfuruskog (VU) i bratt terreng ved Bjørnetone og Råsi. I henhold til mangelanalysen for skogvern (Framstad et al. 2017) vil området kunne bidra til oppfylning av regionale mangler knyttet til ospedominert skog, gammel (boreal) blandingsløvsskog, rik blandingsskog i og gammel furuskog. Statsforvalteren vurderer området til regionalt verneverdig.

Hommsli: Tilbudsområdet er et spesielt og spennende område med høye naturkvaliteter på grunn av den forholdsvis lave beliggenheten og sørvendte areal nedenfor en bratt høy bergvegg. Det er den øverste delen av området som inneholder verneverdiene. Her er det et langstrakt og bratt areal med gammel, velutviklet og rik skog som ligger oppunder bergflatene. Det er registrert en høy andel av naturtyper, stor treslagsvariasjon, Flekkvis høy tetthet av dødvedelement (læger) og generelt ganske høyt artsmangfold i dette område. I dette område er det også registrert en svært rik karplanteflora som inkluderer flere regionalt uvanlige/sjeldne og varme- og/eller basekrevende arter som breiflangre, furuvintergrønn, krattfiol, lakrismjelt, skogfaks, taggbregne og tysbast. Området er samlet sett et ganske stort og noenlunde velarrondert «gammelskogsområde» uten nyere tids hogstingrep, men bærer preg av at ha blitt hogd i eldre tid. Frisk rik edelløvsskog og relativt rik kalk-lågurtfuruskog er rødlistede naturtyper som forekommer litt flekkvis i området, i tillegg er et større sammenhengende areal med kalk-lågurtfuruskog med laveste kalktrinn registrert. Området vil kunne bidra til å oppfylle mangler knyttet til rik blandingsskog i lavlandet.

Asbjørnstøyl og Strondi: De mest spesielle naturverdier er først og fremst knyttet til rike blandingsskogger med osp, alm og spisslønn i det bratt SV-vendt terrenget, samt i noen grad til den gamle og skjermete/luftfuktige granskog. Deler av edelløvsblandingskogen er registeret som den rødlistete naturtypen «frisk, rik edelløvsskog». I begge disse skogtypene er det registeret biologisk gammel skog, med maksalder for gran på 80-120 år og enkelte furutrær på opp mot 300-400 år. Området er vurdert til regionalt verneverdig. Området vil kunne bidra til oppfylning av regionale mangler knyttet til alm-lindeskog/hasselkratt/rik edelløvsskog og, mangler knyttet til gammel granskog.

Svartehommen: Tilbudsområdet ligger på vestsiden av dalen mellom Tjaldalsvatnet og Svartevatn, under Ramnefjellet. Området inneholder rik edelløvsskog med alm-lindeskog i mosaikk med gammel lauvskog, ofte som ospenholt med store gamle osper og variert karplanteflora. Av rødlistede naturtyper er det registeret lågurtskog, lågurtedelløvsskog og alm-lindeskog i området. Området vil kunne bidra til å oppfylle mangler knyttet til rik edelløvsskog og biologisk gammel skog. Av de fylkesspesifikke manglene i Agder vil området bidra til å fange opp lågurtskog, edelløvsskog, alm-lindeskog og eldre ospedominert skog.

Tjaldal: Området som er tilbudt for vern er langs de bratte lisdene med rasmark vest for Tjaldalsvatnet og Svartevatn. Her finner man en stor og sammenhengende rik edelløvsskog med bjørk, rogn, furu, osp, spisslønn, alm, selje, hegg, hassel og gran. Artssammensetning i feltsjiktet er en blanding av lågurtskog, lågurtedelløvsskog og alm-lindeskog. Nedenfor Osfjellet og Haupeliknuten og langs med Svartevatn og Tjaldalvatn er det kartlagt et større område med rik edelløvsskog. I de fuktige sig er det registeret forekomster av rasmark- og ravinealmskog. Det er flere forekomster av rødlistede naturtyper slik som «lågurtskog», «lågurt-edelløvsskog» og «almlindeskog» i området. Regional verneverdi vil bidra til å oppfylle generelle mangler i skogvernet knyttet til rik edelløvsskog, biologisk gammel skog og høybonitetsskog. Av de fylkesspesifikke manglene i Agder vil området bidra til å fange opp lågurtskog, edelløvsskog, alm-lindeskog og eldre ospedominert skog.

Områdenavn	Kommune	Størrelse (daa)
<i>Bjørnaråfjellet naturreservat</i>	Bykle	2410
<i>Asbjørnstøyl og Strondi naturreservat</i>	Bygland	1691
<i>Hommsli naturreservat</i>	Valle	594
<i>Svarthommen naturreservat</i>	Åseral	615
<i>Tjaldal naturreservat</i>	Åseral	1998

Vernekart og videre saksgang

Foreløpig avgrensning av områdene kommer frem av vedlagte forslag til vernekart. Vi gjør oppmerksom på at det kan bli foretatt mindre justeringer av vernegrenser før høring. Formålet med oppstartsmeldingen er å invitere til samarbeid om gjennomføringen av verneprosessen. Vi oppfordrer til å komme med innspill til verneplanarbeidet. Dette kan være forhold man mener bør omtales i forskriftene, reguleringer fra kommunene eller spesielle interesser som må tas hensyn til. Offentlig høring av verneforslagene med verneforskrift vil bli gjennomført etter at fristen for å komme med innspill til oppstartsmeldingen er gått ut.

Innspill sendes skriftlig til Statsforvalteren i Agder, Postboks 504, 4804 Arendal, eller på epost til: sfagpost@statsforvalteren.no **innen 31. mars 2024**. Vi ber om at innspillet merkes med vårt saksnummer 2024/2646 og hvilke av områdene det gjelder.

Dette brevet blir sendt til rettighetshavere og relevante lokale og regionale interesseorganisasjoner og instanser. Dersom det er feil eller mangler i adresselista, ber vi om å få beskjed om det. Oppstart vil bli kunngjort i Agderposten, Setesdølen, Åsdølen og Fædrelandsvennen. Ta gjerne kontakt med Statsforvalteren i Agder dersom du har spørsmål knyttet til de fire skogområdene eller hvis du ønsker å få oversendt forslag til vernekart i papir.

Med hilsen

(e.f.)

Gry Gasbjerg Engemyr
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Oppstartskart Tjaldal
- 2 Oppstartskart Svarthommen
- 3 Oppstartskart Hommsli i Valle

- 4 Oppstartskart Asbjørnstøyl og Strondi
- 5 Oppstartskart Bjørnaråfjellet